

Lesbrief bij films over 'Pesticiden'

Het onderwerp 'pesticiden' (landbouwgif) is in 2024 bijna dagelijks in het nieuws. Van alle EU-landen gebruikt Nederland, na Cyprus, de meeste hoeveelheid pesticiden per hectare ([link](#)). In ons kleine landje heeft dat grote gevolgen. Pesticiden hebben een negatieve invloed op de biodiversiteit, bijen- en insectenstand, onze gezondheid en met name op dat van kinderen in de groei en zwangere vrouwen. Een belangrijk onderwerp om te bespreken met scholieren en studenten. Pesticide Action Network Netherlands (PAN-NL) is een NGO die opkomt voor een wereld zonder giftige pesticiden. En werkt samen met 600 collega -organisaties over de hele wereld. PAN-NL is verkozen tot nr 15 in de duurzame top 100 van Nederland. Naast publieksvoorlichting doet de NGO rechtszaken en onderzoeken en dit jaar maakten ze ook een serie films voor discussielessen in de klas. De films (en discussies) zijn geschikt voor leerlingen en studenten vanaf 13 jaar, voor middelbare scholen tot MBO's en HBO's. In de films komen de verschillende kanten van pesticidegebruik aan bod en iedere film eindigt met een stelling waar docenten met leerlingen over in gesprek kunnen gaan.

Lelies

In maart 2024 werd een lelieteeler teruggefloten die lelies wilde telen vlak naast een school ([Nos](#)). Bij lelies worden de meeste pesticiden gebruikt, meer dan 50 verschillende soorten en 100 keer meer dan bijvoorbeeld bij wintertarwe. De mix van verschillende pesticiden is op grote afstand terug te vinden en is een gevaar voor de biodiversiteit en gezondheid van omwonenden.

Bezorgdheid over lelieteelt naast schoolplein in Diever. 'Maar provincie staat oplossing in de weg'

Reon Boeringa · 15 maart 2024, 8:37 · Drenthe

Deel dit artikel [f](#) [x](#) [v](#) [m](#)

rtv Drenthe

**Pesticide Action Network Nederland, komt op voor
een wereld zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen**

De effecten van die mix van landbouwgif op de gezondheid van mensen is nooit onderzocht. In een van de films komen 2 omwonenden van lelieteelt aan het woord. Ze delen hun ervaringen.

Gezondheid

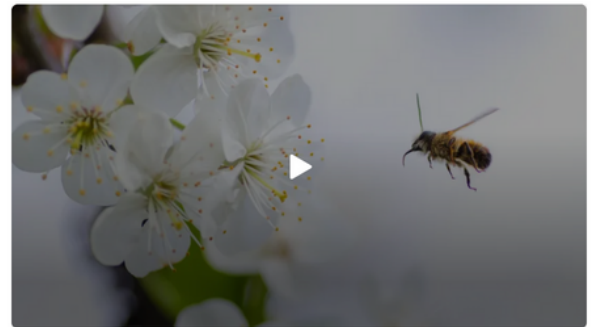
Boeren en tuinders die met pesticiden werken, hebben 2 tot 2,5 keer meer kans om de ziekte van Parkinson te krijgen, blijkt uit onderzoek. (AD) Als je de kaart met intensieve landbouw in Frankrijk op de kaart legt met hoge aantallen Parkinson patiënten blijken ze aan te sluiten. Wetenschappers als Bas Bloem waarschuwen voor de snelle toename van Parkinson en geven aan dat we het kunnen stoppen door minder landbouwgif te gebruiken (een vandaag). "We zijn omringd door een wolk van residuen van pesticiden", aldus de Wageningse hoogleraar bodemkunde Violette Geissen. We inhaleren ze en we eten ze. Wat dat doet voor onze gezondheid en het ecosysteem is onduidelijk." Een deel van de middelen is al lang geleden verboden, maar hun residuen worden nog steeds gevonden." (een vandaag). In de tweede film gaat hoogleraar kindergeneeskunde Pieter Sauer in op de gevaren van pesticiden op de gezondheid.

Effecten op biodiversiteit

In april 2024 melden onderzoekers van de Universiteit van Leiden dat er een tekort is aan bijen en andere bestuivers van wilde planten in de Nederlandse natuur. Ze hebben 87 jaar aan metingen op meer dan 365.000 plekken onderzocht. (nos) Een onderzoeksteam onder leiding van NIOO-KNAW publiceerde eerder een 'masterplan' voor insectenherstel. Dat bepleit een reeks gelijktijdige maatregelen, waaronder herstel van kleinschalige diversiteit in het landschap en een afname van het gebruik van landbouwgif, een andere belangrijke veroorzaker van insectensterfte.

Ook blijkt dat een kwart van de bijenvolken de winter van 23-24 niet heeft overleefd. (eenvandaag), blijkt uit onderzoek van de Bee Foundation. "Uit zes monsters van drie verschillende locaties met dode bijen blijkt dat in alle monsters gemiddeld dertien pesticiden aanwezig waren. In totaal zijn er 35 verschillende pesticiden in de honing gevonden. Elf bestrijdingsmiddelen zijn daarvan niet toegelaten in Nederland omdat ze zo giftig zijn." In 2024 werden een groot aantal recreatiewateren gesloten vanwege aanwezigheid van giftige PFAS stoffen. ([link](#)) Uit onderzoek blijkt dat Nederland koploper is in het produceren van groenten en fruit met pfas-pesticiden. ([link](#))

Plotselinge en massale bijensterfte: imkers verbijsterd

hart van nederland

In april 2024 toonde fotograaf en onderzoeker Marlonneke Willemse aan dat planten uit tuincentra zoveel gif bevatten dat insecten binnen enkele uren dood neervielen nadat ze ervan gegeten hadden. Zelfs zogenaamde 'insectenvriendelijke' lavendel en vlinderstruiken bleken levensgevaarlijk voor insecten. (Volkskrant) In een van de films gaat voorzitter Mantingh van PAN-NL in op dit onderwerp.

Trouw Duurzaamheid & Economie @TrouwGroen · Dec 4, 2023

Chemievrrije planten bij @Intratuin, maar wel pas in 2030.
Misschien met beestjes...

From trouw.nl

Dagblad Trouw

**Pesticide Action Network Nederland, komt op voor
een wereld zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen**

Biologisch

Een van de grootste voorvechters in Nederland van de biologische landbouw is Jan Overesch. Hij laat iedere week weer in de praktijk zien dat spuiten van gif helemaal niet nodig is. Juist zonder gif is 'boeren' veel leuker. Er groeien grote groepen jonge boeren op die helemaal niet zien hoe het ook op een duurzame manier kan. In deze film biologische boer Jan Overesch aan het woord "Als alle boeren zouden stoppen met gif spuiten krijg je een explosie van biodiversiteit, je zult dan overal bloemen, insecten, vlinders en bijen zien". Met pesticiden kun je in korte tijd meer produceren, maar daarbij wordt onvoldoende stilgestaan bij de gevolgen op langere termijn.

Voorstanders van pesticiden

Na de tweede wereldoorlog werden boeren gestimuleerd steeds grootschaliger te produceren. Grotere akkers, meer machines en gebruik van pesticiden zorgden voor hogere opbrengsten. Zelfs zo hoog dat Nederland (als klein landje) nr 2 staat op de wereld exportlijst van landbouwproducten.

De nadelen hiervan worden echter steeds duidelijker zichtbaar. We hebben een stikstofoverschot, een mestoverschot, in de EU het meest vervuilde water, de biodiversiteit staat onder druk, insecten sterven massaal en landbouwgif stapelt zich in grotere hoeveelheden om ons heen en in ons op.

De keuze is uiteindelijk aan de politiek en de consument. Maar hoe denken studenten en scholieren over pesticiden? De generatie die er de gevolgen van ondervindt en er eventueel iets aan zou kunnen veranderen.

De playlist van discussiefilms is te vinden op Youtube

https://www.youtube.com/playlist?list=PLSgCpBALQy6ThSI5yP0BIOIbniSq_ROeA

Dankzij de financiële ondersteuning van WECF, via het project EC DEAR ClimAct/Spark A Change, zijn de video's in het kader van het PAN-NL project "Pesticiden en jongeren" tot stand gekomen.

